

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΑΝΤΑΡΕΛΗΣ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ
(Προσφυγή αριθ. 6314/12)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

3 Δεκεμβρίου 2015

Η απόφαση αυτή θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί αλλαγές ως προς την μορφή.

Στην υπόθεση Κανταρέλης κατά Ελλάδας

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα, η σύνθεση του οποίου έχει ως εξής:

Mirjana Lazarova Trajkovska, πρόεδρος

Päivi Hirvelä,
Ledi Bianku,
Kristina Pardalos,
Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος,
Aleš Pejchal,
Armen Harutyunyan, *δικαστές,*
και André Wampach, *βοηθός γραμματέας τμήματος,*
Αφού διασκέφθηκε σε δικαστικό συμβούλιο στις 10 Νοεμβρίου 2015,
Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία ελήφθη την πιο πάνω ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 6314/12) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, ένας υπήκοος της οποίας, ο κ. Θεόδωρος Κανταρέλης («ο προσφεύγων»), προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 11 Ιανουαρίου 2012 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η ελληνική κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από την εντεταλμένη του αντιπροσώπου της, κυρία Κ. Νασσοπούλου, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Ο προσφεύγων παραπονείται ειδικότερα για την άρνηση των αρχών να συμμορφωθούν με μία δικαστική απόφαση και να αναπροσαρμόσουν την σύνταξη γήρατός του (άρθρα 6 § 1 της Σύμβασης και 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1).

4. Στις 3 Μαρτίου 2014, οι αιτιάσεις που αφορούν τα άρθρα 6 § 1 της Σύμβασης και 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 κοινοποιήθηκαν στην Κυβέρνηση και η προσφυγή κηρύχθηκε απαράδεκτη κατά τα λοιπά.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

5. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1926 και κατοικεί στην Αθήνα.

6. Ο προσφεύγων είναι συνταξιούχος αξιωματικός της χωροφυλακής από το 1977.

7. Στις 3 Νοεμβρίου 2005, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (το ΓΛΚ) απέρριψε μία αίτηση του προσφεύγοντος που ζητούσε την αναπροσαρμογή της

σύνταξης γήρατός μου (απόφαση αριθ. 96613/2005). Στις 17 Φεβρουαρίου 2006, ο προσφεύγων υπέβαλε ένσταση κατά της απόρριψης αυτής.

8. Στις 31 Αυγούστου 2006, το ΓΛΚ προέβη σε κάποια αναπροσαρμογή της σύνταξης γήρατος του προσφεύγοντος (απόφαση αριθ. 51762/2006). Την όρισε σε 1.395,20 ευρώ τον μήνα. Η απόφαση κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα στις 9 Μαρτίου 2007. Αυτή ανέφερε ότι, εφόσον ο προσφεύγων δεν συμφωνούσε με το περιεχόμενό της, μπορούσε να διατυπώσει εντός προθεσμίας ενός έτους αντιρρήσεις ενώπιον του ΓΛΚ ή να ασκήσει έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

9. Δεδομένου ότι το ΓΛΚ δεν απάντησε στις από 17 Φεβρουαρίου 2006 αντιρρήσεις του προσφεύγοντος, αυτός κατέθεσε στις 4 Οκτωβρίου 2006 στο Ελεγκτικό Συνέδριο προσφυγή κατά της σιωπηρής απόρριψης των προαναφερθεισών αντιρρήσεων. Ενώ εκκρεμούσε η προσφυγή αυτή, το ΓΛΚ απέρριψε τις αντιρρήσεις του προσφεύγοντος με την απόφαση αριθ. 1708/2007. Η απόφαση υπογράμμιζε ότι οι επικαλούμενοι από τον προσφεύγοντα νόμοι 2838/2000 (που ρύθμιζε κάποια ζητήματα που αφορούσαν τα προσωπικά της αστυνομίας) και 3016/2002, η οποία τροποποιούσε την προηγούμενη, αφορούσαν τις προαγωγές των εν ενεργεία στρατιωτικών και δεν είχαν εφαρμογή επί αυτών που συνταξιοδοτήθηκαν πριν από την θέση τους σε ισχύ, όπως συνέβαινε με τον προσφεύγοντα.

10. Με την απόφασή του με αριθμό 577/2010 της 5 Μαρτίου 2010, το Ελεγκτικό Συνέδριο έκανε δεκτή την έφεση του προσφεύγοντος. Υπογράμμισε ότι τα άρθρα 5 και 6 του νόμου 2838/2000 (σχετικά με τις μισθολογικές αυξήσεις) προέβλεπαν την αύξηση του βασικού μισθού των εν ενεργεία στρατιωτικών και ότι αυτός ο τρόπος υπολογισμού έπρεπε να εφαρμοστεί και για την αύξηση της σύνταξης των στρατιωτικών οι οποίοι αποχώρησαν από το στράτευμα πριν από την θέση σε ισχύ των άρθρων αυτών, υπό τις ίδιες συνθήκες όπως και για τους εν ενεργεία στρατιωτικούς. Έκρινε ότι οι πιο πάνω αναφερόμενοι νόμοι είχαν επομένως εφαρμογή στην περίπτωση του προσφεύγοντος. Έτσι ακύρωσε τις αποφάσεις 96613/2005 και 1708/2007 και παρέπεμψε την υπόθεση στο ΓΛΚ έτσι ώστε αυτό να αποφανθεί επί του αιτήματος του προσφεύγοντος για την αύξηση της σύνταξής του, στην βάση των νόμων 2838/2000 και 3016/2002. Το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν μνημόνευσε καθόλου την αναπροσαρμογή της σύνταξης που έλαβε χώρα στις 31 Αυγούστου 2006.

11. Το Κράτος δεν άσκησε αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης αυτής.

12. Στις 2 Ιουλίου 2010, ο προσφεύγων προσέφυγε στην τριμελή επιτροπή του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία είναι επιφορτισμένη να επιτηρεί την εκτέλεση των αποφάσεών του, με μία αίτηση που ζητούσε να υποχρεωθεί το ΓΛΚ να συμμορφωθεί προς την απόφαση 577/2010.

13. Στις 23 Δεκεμβρίου 2010, η τριμελής επιτροπή διαπίστωσε ότι, παρά το γεγονός ότι η προαναφερθείσα απόφαση κοινοποιήθηκε στο ΓΛΚ στις 15 Μαρτίου 2010, περισσότεροι από τρεις μήνες είχαν παρέλθει χωρίς αυτό να συμμορφωθεί προς την απόφαση. Έταξε στο ΓΛΚ προθεσμία ενός μηνός για να γνωστοποιήσει τους λόγους της άρνησής του να δώσει συνέχεια στην απόφαση αυτή.

14. Στην απάντησή του, το ΓΛΚ ανέφερε ότι δεν είχε την υποχρέωση να συμμορφωθεί προς την τελεσίδικη απόφαση αυτή του Ελεγκτικού Συνεδρίου διότι το άρθρο 122 του διατάγματος 1225/1981 προέβλεπε ότι το ΓΛΚ ήταν υποχρεωμένο να συμμορφώνεται προς της αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά των οποίων δεν μπορούσαν πλέον να ασκηθούν ένδικα μέσα (αμετάκλητες) και ότι η διάταξη αυτή υπερίσχυε εκείνης του άρθρου 61 του διατάγματος 774/1980 το οποίο καθιέρωνε τον εκτελεστό χαρακτήρα των τελεσιδικών αποφάσεων των τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το ΓΛΚ τόνιζε ότι το πιο πάνω αναφερόμενο άρθρο 122 στόχευε στην αποφυγή της αβεβαιότητας που δημιουργούσε για να οικονομικά του Κρ'ατος η εκτέλεση τελεσιδικών αποφάσεων οι οποίες κινδύνευαν να αναιρεθούν κατόπιν μιας αίτησης αναίρεσης ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, συνεδριάζοντας σε ολομέλεια. Προσέθετε ότι το άρθρο αυτό εδίωκε να προστατεύσει τα δημόσια οικονομικά από ένα απρόβλεπτο οικονομικό βάρος που θα προξενούσε η εκτέλεση ενός μεγάλου αριθμού αποφάσεων οι οποίες δικαίωναν τους συνταξιούχους. Τέλος, ισχυριζόταν ότι τα αιτήματα των συνταξιούχων στρατιωτικών θα μπορούσαν να ικανοποιηθούν με την καταβολή μιας αναπροσαρμογής υπολογισμένης δυνάμει των διατάξεων του νόμου 3408/2005 σχετικά με την αύξηση των συντάξεων γήρατος των δημοσίων υπαλλήλων.

15. Με την από 1ης Απριλίου 2011 απόφασή του, το ΓΛΚ όρισε την νέα σύνταξη του προσφεύγοντος στο ίδιο ποσό με εκείνο που αναγραφόταν στην απόφαση αριθ. 51762/2006 τις 31 Αυγούστου 2006. Η απόφαση τόνιζε ότι η σύνταξη είχε αναπροσαρμοστεί στην βάση του άρθρου 37 § 1 του νόμου 3016/2002 και του νόμου 3408/2005 που αύξησαν τις συντάξεις γήρατος των δημοσίων υπαλλήλων.

16. Στις 13 Απριλίου 2011, η τριμελής επιτροπή διασκέφθηκε για δεύτερη φορά σχετικά με την υπόθεση του προσφεύγοντος. Έκρινε ότι η άρνηση του ΓΛΚ να

συμμορφωθεί προς την απόφαση αριθ. 577/2010 του Ελεγκτικού Συνεδρίου ήταν αδικαιολόγητη και το κάλεσε να εκτελέσει την απόφαση εντός προθεσμίας τριών μηνών.

17. Απαντώντας στους λόγους που επικαλέστηκε το ΓΛΚ για να αιτιολογήσει την άρνησή του να συμμορφωθεί προς την απόφαση αριθ. 577/2010, η τριμελής επιτροπή υπενθύμισε ότι στις 19 Μαρτίου 2003, η ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου είχε κρίνει ότι η εκτέλεση μιας δικαστικής απόφασης αποτελούσε αναπόσπαστο τμήμα της «δίκαιης δίκης» κατά τρόπο ώστε η άρνηση εκτέλεσης ή η καθυστέρηση της εκτέλεσης μιας άμεσα εκτελεστής και υποχρεωτικής απόφασης, όπως μία τελεσίδικη απόφαση, ισοδυναμούσε με μία «στέρηση ιδιοκτησίας». Επίσης, η επίκληση των λόγων των δημοσίων οικονομικών δεν επαρκούσε για να δικαιολογήσει την αναμονή επί αρκετά χρόνια μέχρις ότου η απόφαση να καταστεί μη δεκτική ενδίκων μέσων διότι το Δημόσιο είχε την δυνατότητα, σε περίπτωση ευνοϊκής έκβασης μιας αίτησης αναίρεσης, να επιτύχει την επιστροφή του ποσού που θα είχε καταβάλει.

18. Τέλος, η τριμελής επιτροπή δέχθηκε, αφ' ενός, ότι το προαναφερθέν άρθρο 122 ήταν αντέβαινε τόσο στην εθνική νομοθεσία όσο και στην νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφ' ετέρου δε, ότι η αναπροσαρμογή της σύνταξης των συνταξιούχων του στρατού οι οποίοι είχαν ευνοϊκές δικαστικές αποφάσεις δεν μπορούσε να γίνει σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 3408/2005. Τόνισε ότι οι τελευταίοι είχαν δικαίωμα να εκτελεστούν οι δικαστικές αποφάσεις ως προς αυτούς.

19. Η τριμελής επιτροπή κοινοποίησε την απόφασή της στις 13 Απριλίου 2011 στον προσφεύγοντα και στις 20 Απριλίου 2011 στο ΓΛΚ.

20. Το ΓΛΚ κοινοποίησε την από 1^η Απριλίου 2011 απόφαση του (πιο πάνω παράγραφος 15) στον προσφεύγοντα στις 22 Ιουλίου 2011. Η συνοδευτική επιστολή της απόφασης τόνιζε ότι αυτή δεν επέφερε οποιαδήποτε τροποποίηση στο ποσό της σύνταξης που καταβάλλονταν στον προσφεύγοντα. Ανέφερε επίσης ότι, εφόσον ο τελευταίος διαφωνούσε με το περιεχόμενο της απόφασης, μπορούσε να καταθέσει, εντός προθεσμίας ενός έτους από την κοινοποίηση, αντιρρήσεις κατά της τελευταίας ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου Κανονισμού Συντάξεων, άλλως να ασκήσει έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

21. Στις 15 Οκτωβρίου 2011, ο προσφεύγων προσέφυγε εκ νέου στο Ελεγκτικό Συνέδριο παραπονούμενος για την συνεχή άρνηση του ΓΛΚ να συμμορφωθεί προς την απόφαση αριθ. 577/2010. Εν τούτοις, το Ελεγκτικό Συνέδριο έκρινε ότι η αίτηση

του προσφεύγοντος δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις της παραδεκτής προσφυγής, διότι δεν είχε περιβληθεί τον απαιτούμενο τύπο, και συνεπώς δεν την εξέτασε.

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

22. Σύμφωνα με το άρθρο 95 § 5 του ελληνικού Συντάγματος, όπως αυτό τροποποιήθηκε τον Απρίλιο 2001, το ΓΛΚ είναι υποχρεωμένο να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις.

23. Στις 14 Νοεμβρίου 2002, ο νόμος 3068/2002 για την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων εκ μέρους του ΓΛΚ τέθηκε σε ισχύ (ΦΕΚ αριθ. 274/2002). Αυτός τροποποιήθηκε στην συνέχεια από τον νόμο 3900/2010, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 2011. Ορίζει μεταξύ άλλων ότι το ΓΛΚ έχει την υποχρέωση να συμμορφώνεται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση των αποφάσεων αυτών (άρθρο 1). Ο νόμος αυτός προβλέπει την δημιουργία τριμελών επιτροπών στα ανώτατα ελληνικά δικαστήρια (Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, Άρειος Πάγος, Συμβούλιο της Επικρατείας και Ελεγκτικό Συνέδριο) και στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, επιφορτισμένων με τον έλεγχο της καλής εκτέλεσης, εκ μέρους του ΓΛΚ, των αποφάσεων των αντιστοίχων δικαστηρίων τους εντός προθεσμίας μη υπερβαίνουσας τους τρεις μήνες (κατ'εξάίρεση, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί μία μόνον φορά). Οι επιτροπές μπορούν ειδικότερα να ορίζουν έναν δικαστή για να συνδράμει το ΓΛΚ προτείνοντας στο τελευταίο, μεταξύ άλλων, τα μέτρα που επιτρέπουν σε αυτό να συμμορφωθεί προς την εν λόγω απόφαση. Αν το ΓΛΚ δεν εκτελέσει μία απόφαση εντός της τεθείσας από μία τέτοια επιτροπή προθεσμίας, θα επιβαρύνεται με ποινικές ρήτρες, οι οποίες μπορούν να επαναλαμβάνονται ενόσω αυτό δεν συμμορφώνεται προς την απόφαση (άρθρο 3). Μπορούν επίσης να επιβληθούν πειθαρχικά μέτρα κατά των υπαλλήλων του ΓΛΚ που ευθύνονται για την παράλειψη της εκτέλεσης (άρθρο 5). Οι διατάξεις του νόμου 3068/2002 έχουν εφαρμογή στις αποφάσεις οι οποίες εκδόθηκαν μετά την θέση του σε ισχύ (άρθρο 6).

24. Το άρθρο 3 § 1 του νόμου 599/1968 προβλέπει ότι η πράξη που ορίζει το ύψος μιας σύνταξης γήρατος υπόκειται σε αντιρρήσεις οι οποίες κατατίθενται ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου Κανονισμού Συντάξεων. Το άρθρο 2 § 1 του ιδίου νόμου ορίζει ότι η πράξη που καθορίζει το ύψος μιας σύνταξης καθώς και η απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Ι. ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ 1 ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΑΡΙΘ. 1

25. Ο προσφεύγων παραπονείται για την άρνηση του ΓΛΚ να συμμορφωθεί προς την απόφαση αριθ. 577/2010 του Ελεγκτικού Συνεδρίου και για την επακολουθήσασα αδυναμία να εισπράξει την διαφορά του ποσού της σύνταξης γήρατός του που προκύπτει από τον υπολογισμό της τελευταίας βάσει των παραδοχών της απόφασης αυτής. Επικαλείται παραβιάσεις των άρθρων 6 § 1 της Σύμβασης και 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1, οι οποίοι έχουν ως εξής:

Άρθρο 6 § 1

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δικαίως (...) υπό (...) δικαστηρίου, νομίμως λειτουργούντος, το οποίον θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...).»

Άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1

«Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού ειμή δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπομένους, υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους.

Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουν το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέση εν ισχύ Νόμους ους ήθελε κρίνει αναγκαίους προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων.»

Α. Επί του παραδεκτού

26. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, με την από 1^ης Απριλίου 2011 απόφασή του, το ΓΛΚ αναπροσάρμοσε την σύνταξη του προσφεύγοντος και με τον τρόπο αυτό συμμορφώθηκε προς την απόφαση 577/2010 του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Εν τούτοις, ο προσφεύγων δεν διατύπωσε αντιρρήσεις κατά της απόφασης αυτής ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου Κανονισμού Συντάξεων ούτε άσκησε έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Εξάλλου, η απόφαση αυτή δεν είχε τεθεί υπόψη της τριμελούς επιτροπής η οποία αποφάνθηκε στις 13 Απριλίου 2011 διότι ο φάκελος του προσφεύγοντος είχε διαβιβαστεί σε αυτήν ήδη από τις 22 Φεβρουαρίου 2011. Κατά

συνέπεια, η αιτίαση η ελκόμενη από το άρθρο 6 είναι είτε πρόωρη είτε αβάσιμη διότι ο προσφεύγων επέλεξε να μην αμφισβητήσει την απόφαση αυτή, σηματοδοτώντας έτσι την συμφωνία του με αυτήν.

27. Ο προσφεύγων δεν παρουσιάζει παρατηρήσεις επί του σημείου αυτού.

28. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι η προβληθείσα από την Κυβέρνηση ένσταση είναι στενά συνδεδεμένη με την ουσία της αιτίας στην βάση του άρθρου 6 της Σύμβασης και αποφασίζει να την ενώσει με την επί της ουσίας εξέταση.

29. Διαπιστώνει εξάλλου ότι η προσφυγή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 α) της Σύμβασης. Σημειώνει επίσης ότι δεν προσκρούει κατά τα λοιπά σε κάποιο άλλο λόγο απαραδέκτου. Το Δικαστήριο την κηρύσσει συνεπώς παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

30. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, με την από 1^{ης} Απριλίου 2011 απόφασή του, το ΓΛΚ προέβη στην τροποποίηση της σύνταξης του προσφεύγοντος και συμμορφώθηκε πλήρως με αυτόν τον τρόπο προς την απόφαση αριθ. 577/2010 του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ο προσφεύγων συνέχισε να εισπράττει τακτικά την σύνταξή του χωρίς διακοπή και χωρίς μείωση του ύψους της. Το γεγονός ότι το ΓΛΚ αρνήθηκε αρχικά να αυξήσει το ποσό αυτό δεν συνιστά προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας του προσφεύγοντος, δεδομένου ότι το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 δεν εγγυάται μία σύνταξη γήρατος συγκεκριμένου ύψους.

31. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι η απόφαση αριθ. 577/2010 δεν όρισε το ύψος της σύνταξης που έπρεπε να καταβληθεί στον προσφεύγοντα αλλά παρέπεμψε την υπόθεση στο ΓΛΚ έτσι ώστε αυτό να εξετάσει κατά πόσον πληρούνταν οι προϋποθέσεις για μία αναπροσαρμογή του ύψους. Την 1^η Απριλίου 2011, το ΓΛΚ αναπροσάρμοσε την σύνταξη αναδρομικά για μία διάρκεια τριών ετών, σύμφωνα με το άρθρο 60 § 1 του διατάγματος 169/2007 (το οποίο προβλέπει ότι δεν επιτρέπεται να αναγνωρίζονται αναδρομικά σε βάρος του Κράτους συνταξιοδοτικά δικαιώματα για διάστημα μεγαλύτερο των τριών ετών).

32. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η απόφαση του ΓΛΚ δεν αντιστοιχεί ούτε στο γράμμα ούτε στο πνεύμα των εφαρμοστέων νόμων και της απόφασης αριθ. 577/2010. Η επίδικη αναπροσαρμογή δεν περιελάμβανε την αύξηση που έπρεπε να προκύψει κατ'εφαρμογήν των νόμων 2838/2000 και 3016/2002. Όμως, ο όρος

«αναπροσαρμογή» σημαίνει κατά κυριολεξία «αύξηση» και όχι «διατήρηση του καταβαλλομένου ποσού».

33. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο το οποίο εγγυάται το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης θα ήταν απατηλό αν η εσωτερική έννομη τάξη ενός Συμβαλλομένου Κράτους επέτρεπε να παραμένει μία τελεσίδικη και υποχρεωτική δικαστική απόφαση ανενεργή σε βάρος ενός διαδίκου (*Buyan και λοιποί κατά Ελλάδα*, αριθ. 28644/08, § 33, 3 Ιουλίου 2012). Η εκτέλεση μιας απόφασης, όποιο και αν είναι το δικαστήριο που την εξέδωσε, πρέπει να θεωρείται ως αναπόσπαστο τμήμα της «δίκης» με την έννοια του άρθρου 6. Το Δικαστήριο έχει ήδη αναγνωρίσει ότι η πραγματική προστασία του διοικουμένου και η αποκατάσταση της νομιμότητας συνεπάγονται την υποχρέωση του ΓΛΚ να συμμορφωθεί προς μία σχετική απόφαση εκδοθείσα από τον ανώτατο διοικητικό δικαστήριο του Κράτους (βλέπε ειδικότερα *Hornby κατά Ελλάδα*, 19 Μαρτίου 1997, § 40, *Recueil* 1997-II).

34. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει εξ αρχής ότι στις 31 Αυγούστου 2006, το ΓΛΚ προέβη σε κάποια αναπροσαρμογή της σύνταξης γήρατος του προσφεύγοντος (απόφαση αριθ. 51762/2006), ορίζοντάς την σε 1.395,20 ευρώ τον μήνα. Η απόφαση, η οποία κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα στις 9 Μαρτίου 2007, όριζε ότι, αν ο προσφεύγων δεν συμφωνούσε με το περιεχόμενό της, μπορούσε να διατυπώσει εντός [ροθεσμίας ενός έτους αντιρρήσεις ενώπιον του ΓΛΚ ή να καταθέσει προσφυγή ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Εν τω μεταξύ, στις 4 Οκτωβρίου 2006, ο προσφεύγων είχε προσφύγει ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου με προσφυγή κατά αυτής της σιωπηρής απόρριψης της από 3 Νοεμβρίου 2005 για αναπροσαρμογή της σύνταξης. Στις 5 Μαρτίου 2010, το Ελεγκτικό Συνέδριο δικαίωσε τον προσφεύγοντα και ανέπεμψε την υπόθεση στο ΓΛΚ προκειμένου να αποφανθεί επί αυτής της αίτησης αναπροσαρμογής της σύνταξης.

35. Εν τούτοις, το Δικαστήριο σημειώνει ότι, στην απόφασή του, το Ελεγκτικό Συνέδριο ουδόλως αναφέρθηκε στην αναπροσαρμογή της σύνταξης στην οποία είχε προβεί το ΓΛΚ στις 31 Αυγούστου 2006 υπέρ του προσφεύγοντος. Από τα υπόλοιπα στοιχεία της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι το γεγονός αυτό ήλθε σε γνώση του.

36. Την 1^η Απριλίου 2011 και ενώ η διαδικασία την οποία είχε εισαγάγει ο προσφεύγων από τις 2 Ιουλίου 2010 ενώπιον της τριμελούς επιτροπής του Ελεγκτικού Συνεδρίου ήταν ακόμη εκκρεμής, το ΓΛΚ όρισε την νέα σύνταξη του προσφεύγοντος στο ίδιο ύψος με εκείνο που αναγραφόταν στην απόφαση της 31 Αυγούστου 2006. Στην απόφασή του, το ΓΛΚ διευκρίνιζε ότι η σύνταξη είχε

αναπροσαρμοστεί στην βάση του άρθρου 37 § 1 του νόμου 3016/2002 και του νόμου 3408/2005 που αύξησαν τις συντάξεις γήρατος των δημοσίων υπαλλήλων (πιο πάνω παράγραφος 15), ένα στοιχείο που δεν είχε δεχθεί αρχικά όταν απέρριπτε τις αντιρρήσεις του προσφεύγοντος με την απόφαση αριθ. 1708/2007 (πιο πάνω παράγραφος 9).

37. Στις 13 Απριλίου 2011, η τριμελής επιτροπή κάλεσε το ΓΛΚ να συμμορφωθεί προς την απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου εντός προθεσμίας τριών μηνών.

38. Το Δικαστήριο αποδίδει μεγάλη σημασία στο γεγονός ότι, κατά την εν λόγω ημερομηνία, η τριμελής επιτροπή δεν διέθετε το κείμενο της απόφασης της 1^{ης} Απριλίου 2011 που καθόρισε την νέα σύνταξη του προσφεύγοντος. Δεδομένου ότι η τελευταία κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα μόλις στις 22 Ιουλίου 2011 – ήτοι αφού η επιτροπή είχε αποφανθεί για την περίπτωση του -, δεν μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο του ελέγχου της επιτροπής. Από αυτό προκύπτει ότι ούτε η απόφαση της 31 Αυγούστου 2006 ούτε εκείνη της 1^{ης} Απριλίου 2011 δεν υπήχθησαν σε δικαστικό έλεγχο. Αν ο προσφεύγων αμφισβητεί τον τρόπο υπολογισμού που χρησιμοποιήθηκε στην απόφαση της 1^{ης} Απριλίου 2011 και υποστηρίζει ότι δεν αποτελεί εκτέλεση της απόφασης της 5 Μαρτίου 2010 για τον λόγο ότι δεν υπήρξε αύξηση του ποσού που είχε οριστεί στις 31 Αυγούστου 2010, το Δικαστήριο δεν έχει αρμοδιότητα να αποφανθεί επί αυτής της πλευράς της υπόθεσης η οποία δεν υποβλήθηκε σε εθνικό δικαστικό έλεγχο. Το Δικαστήριο σημειώνει εν τούτοις ότι την 1^η Απριλίου 2011, το ΓΛΚ δήλωσε ρητώς ότι η σύνταξη είχε αναπροσαρμοστεί σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 3016/2002 και 3408/2005. Πάντως, χρειάστηκε περισσότερο από ένα έτος προκειμένου να λάβει το ΓΛΚ μία απόφαση που να δείχνει την βούλησή του να συμμορφωθεί προς την απόφαση που του επέβαλε να αποφανθεί επί της από 3 Νοεμβρίου 2005 αίτησης αναπροσαρμογής της σύνταξης.

39. Τα στοιχεία αυτά αρκούν στο Δικαστήριο για να συμπεράνει ότι το ΓΛΚ παρέλειψε να συμμορφωθεί εγκαίρως προς την απόφαση αριθ. 577/2010 του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στερώντας έτσι το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης από οποιοδήποτε αντικείμενο. Επί πλέον, το Δικαστήριο θεωρεί ότι, στο μέτρο που η απόφαση αυτή γέννησε υπέρ του προσφεύγοντος μία απαίτηση επαρκώς αποδεδειγμένη ώστε να είναι απαιτητή (βλέπε *Ελληνικά Διυλιστήρια Στραν και Στρατής Ανδρεάδης κατά Ελλάδας*, 9 Δεκεμβρίου 1994, § 59, αριθ. 301-B), η άρνηση του ΓΛΚ να υπολογίσει μέσα σε μία λογική προθεσμία το ύψος της σύνταξης

γήρατος του προσφεύγοντος σύμφωνα με τις οδηγίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου επέσυρε επίσης την παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1.

40. Εξάλλου, καθώς στις 15 Οκτωβρίου 2011 ο προσφεύγων προσέφυγε εκ νέου ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου παραπονούμενος για την συνεχή άρνηση του ΓΛΚ να συμμορφωθεί προς την απόφαση αριθ. 577/2010, θα ήταν περιττό να του ζητηθεί να ασκήσει τις προσφυγές που μνημονεύονται από την Κυβέρνηση στο όνομα της εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων.

41. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο απορρίπτει την ένσταση απαραδέκτου που προβλήθηκε από την Κυβέρνηση και συμπεραίνει ότι εν προκειμένω υπήρξε παραβίαση των άρθρων 6 § 1 της Σύμβασης και 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

42. Σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

43. Ο προσφεύγων ζητεί 20.160 ευρώ (EUR) για την υλική ζημία που υποστηρίζει ότι υπέστη. Ισχυρίζεται ότι το συμπληρωματικό ποσό που δικαιούνταν ανερχόταν σε 120 EUR τον μήνα, ήτοι σε 1.440 EUR κατ'έτος επί 14 έτη (από το έτος 2000). Ο προσφεύγων αναφέρθηκε επίσης στην ηθική βλάβη που υπέστη, χωρίς όμως να την προσδιορίσει ούτε να καλέσει το Δικαστήριο να ορίσει το ποσό της, και στα έξοδα και την δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε, χωρίς να τα προσδιορίσει.

44. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει τις αξιώσεις του προσφεύγοντος στο σύνολό τους για τον λόγο ότι αυτός δεν τήρησε τις διατάξεις του άρθρου 60 του Κανονισμού. Υπογραμμίζει ειδικότερα ότι ο προσφεύγων δεν υπέβαλε, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, συγκεκριμένες αξιώσεις με την ανάλυσή τους και συνοδευόμενες από τα απαιτούμενα παραστατικά.

45. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι στην απόφασή του με αριθμό 577/2010, το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν ανέφερε ούτε το ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης που ο προσφεύγων θα έπρεπε να εισπράξει ούτε την μέθοδο υπολογισμού της. Το Ελεγκτικό Συνέδριο έκρινε μόνον ότι τα άρθρα 5 και 6 του νόμου 2838/2000 (σχετικά

με τις μισθολογικές αυξήσεις) που προέβλεπαν την αύξηση του βασικού μισθού των εν ενεργεία στρατιωτικών θα έπρεπε να εφαρμοστούν επίσης στην περίπτωση του προσφεύγοντος και ανέπεμψε την υπόθεση στο ΓΛΚ για τον υπολογισμό του ύψους. Στην συνέχεια, η τριμελής επιτροπή εκτίμησε ότι το ΓΛΚ δεν συμμορφώθηκε προς την πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο εκτιμά ότι το αξιούμενο από τον προσφεύγοντα ποσό είναι υποθετικό και για τον λόγο αυτό δεν μπορεί να του το επιδικάσει.

46. Αντιθέτως, θεωρεί ότι συντρέχει λόγος να επιδικαστούν στον προσφεύγοντα, για την ηθική βλάβη που υπέστη, 1.300 EUR, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος επί του ποσού αυτού.

47. Τέλος, σε ό,τι αφορά τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη, δεδομένου ότι ο προσφεύγων δεν προσδιόρισε τις αξιώσεις του, το Δικαστήριο δεν εκτιμά ότι πρέπει να επιδικάσει κάποιο ποσό για την αιτία αυτή.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Συνενώνει* με την εξέταση της ουσίας την ένσταση της Κυβέρνησης σχετικά με την μη εξάντληση των εθνικών ενδίκων μέσων και την *απορρίπτει*.
2. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή.
3. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.
4. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 της Σύμβασης.
5. *Αποφαίνεται*
 - (α) ότι το εναγόμενο Κράτος πρέπει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, για την ηθική βλάβη, 1.300 EUR (χίλια τριακόσια ευρώ), πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο, εντός τριών μηνών από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης,
 - (β) ότι από την λήξη της πιο πάνω προθεσμίας και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα προσαυξηθούν με έναν απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς εκείνο της οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.
6. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά,

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 3 Δεκεμβρίου 2015, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

(υπογραφή)

André Wampach

(υπογραφή)

Mirjana Lazarova Trajkovska

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 30 Δεκεμβρίου 2015

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος